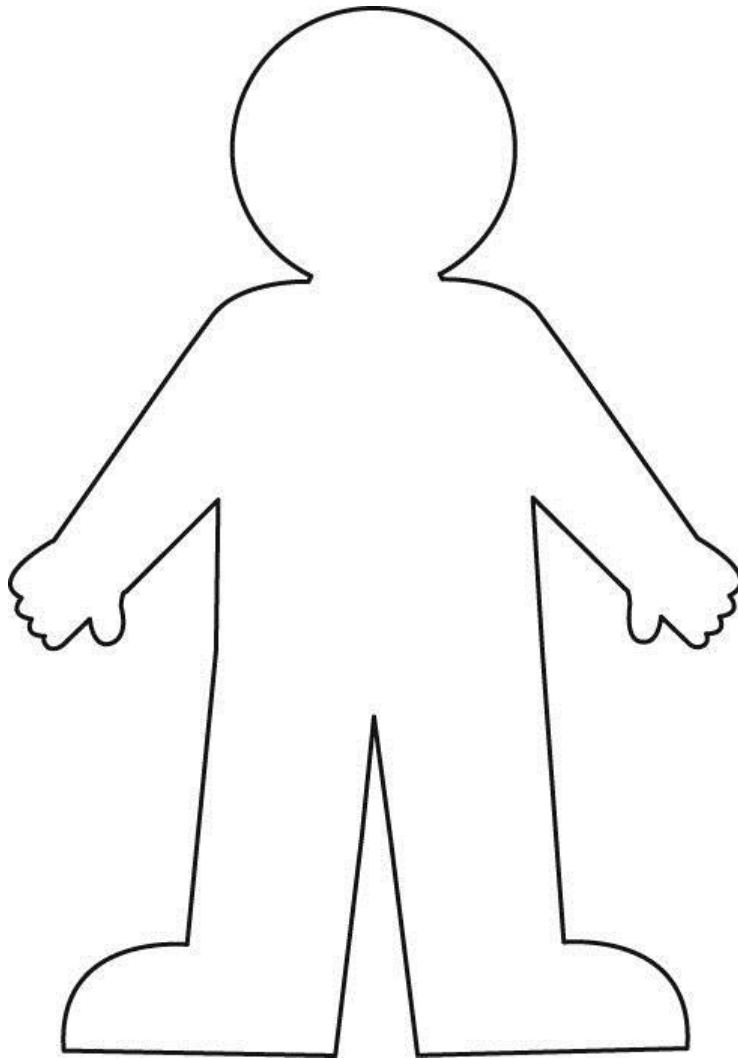

Taal en identiteit

Taal maakt een belangrijk deel uit van onze identiteit. Maar hoe voelt dat voor onszelf?

Gebruik het mannetje hiernaast om een taalsilhouet te maken van jezelf: geef de verschillende talen die jij spreekt een plaats in jouw mannetje.

➔ Alle talen die jij (een beetje) verstaat of spreekt, mag je een plaats geven. Hoe je dat doet, kies je zelf!

➔ Maak gebruik van de kleurpotloden/stiften op tafel.

Als alle taalsilhouetten af zijn, leg dan aan elkaar uit hoe jouw taalsilhouet eruit ziet.

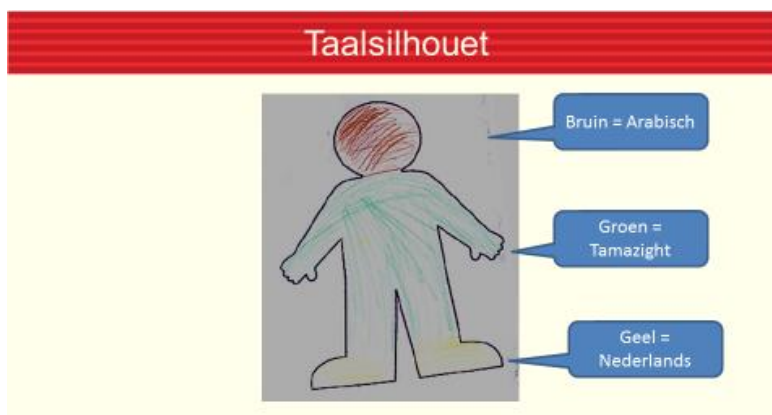
Wat leer je van deze oefening?

Als jullie deze oefening besproken hebben, kunnen jullie aan de achterkant lezen hoe taal en identiteit ook voor meertalige kinderen niet van elkaar los te koppelen is.

Lees dit fragment uit het artikel 'Ont-armen of omarmen? Over onze omgang met (meer) taal op school' van Carolien Frijns.

"Op school voert het Nederlands de boventoon. Op heel wat scholen gebeurt dat in de vorm van een *Dutch only*-beleid waarbij we van kinderen verlangen dat ze, bij het betreden van de school, hun meertalige identiteit aan de poort laten staan en vervolgens uitsluitend Nederlands praten. Dat doen we met de beste bedoelingen, namelijk om ervoor te zorgen dat ze snel en goed Nederlands leren. Maar werkt dat wel? In een *Dutch only*-beleid gaan we voorbij aan wie onze kinderen zijn. Daardoor kan het taalverwervingsmechanisme ongewild vastlopen. Professor Koen Jaspaert (KU Leuven) zegt daarover: "Door te eisen dat iemand zijn anders zijn opgeeft, verhinderen we net dat hij zich het Nederlands eigen maakt." (*De Standaard*, 05/09/2013)

Meertalige kinderen geven zelf ook aan dat zij méér zijn dan absorbeerdere van het Nederlands. In het kader van een pilotstudie vroeg ik meertalige kleuters om *taalmannetjes*

te kleuren. De kleuters kregen een eenvoudige kleurplaat van een lichaamssilhouet. In dat silhouet gaven ze de talen die ze spreken een plaats: in het hart, het hoofd, de buik ..? Elke taal kreeg een andere kleur. Op de foto (zie slide) zie je het taalsilhouet van een vijfjarig meisje uit Antwerpen. In haar

silhouet staat geel voor Nederlands, bruin voor Arabisch en groen voor Tamazight (Berbers). Toen ik haar vroeg om uit te leggen waar Tamazight precies zit, antwoordde ze: "Hiere en hiere, hiere, hiere en hiere. Overal, bij de handen. [...] Tamazight is oooooveral bij mij!"

Vanuit een *Dutch only*-perspectief reduceren we het groengeelbruine mannetje tot we twee voeten overhouden, of gummen we het hele lichaam uit (want Tamazight zit overal). Maar er is ook een andere weg. De weg waarbij we ons in eerste instantie niet op taal richten maar op het uitbouwen van sociale relaties. School is dan een plaats waar kinderen zich met elkaar verbonden mogen voelen, waar ruimte is voor hun volledige identiteit en waar de nadruk ligt op samen dingen doen. Bij die weg hoort een flexibele houding ten opzichte van alle talen. Of het nu Standaardnederlands, Drents of Turks is. Vanuit een doorleefd talensensibiliserend perspectief ont-armen we het groengeelbruine mannetje dus niet maar *omarmen* we het. We omarmen het kind met alles wat het heeft, en gebruiken het als een bron voor ons onderwijs."

Uit een ander onderzoek (Thuis taalonderzoek, Gent) komt over dit onderwerp ook nog deze bevinding:

Uit het thuis taalproject in Gent

- Meertalige kinderen voelen zich in het algemeen beter en meer aanvaard als hun thuistaal een plaats krijgt op school.
- Een leraar zei daarover: "Ik vind het heel leuk dat je die kinderen ziet openbloeien, ook de heel stillekes." (Ramaut et al., 2013, p. 101).